

4.1.1.4. Analiza dostępnych zasobów wody

Strefę wysoczyzny polodowcowej, na której położona jest gmina Dąbrowa Biskupia, charakteryzuje bardzo nieregularne zaleganie pierwszego poziomu wód gruntowych. Występuje ono na różnych głębokościach w nieregularnych przewarstwieniach piaszczysto – żwirowych, przy czym głębokość zalegania tego zwierciadła uzależniona jest od głębokości występowania stropu utworów trudno przepuszczalnych, bądź przewarstwień piaszczystych w glinach. Głębsze zaleganie wód gruntowych obserwuje się na wyższych partiach wysoczyzny. Natomiast płytsze od 2 m zaleganie wód gruntowych stwierdza się w obrębie prawie płaskich nisko położonych partiach wysoczyzny.

W utworach spoistych – glinach, glinach piaszczystych, piaskach gliniastych – liczne są wody „wierzchówkowe” płytsze niż 2 m, utrzymujące się w soczewkach piaszczysto – żwirowych, na stropie glin. Liczne są też sączenia w obrębie utworów spoistych.

Na terenie gminy wody zmineralizowane z głębszego podłoża przenikają nawet do utworów czwartorzędowych. Występowanie wód mineralnych np. na północ od wsi Parchanie (poza granicami gminy) w okolicach wsi Gąski związane jest ze strukturą antyklinalną Wału Kujawsko – Pomorskiego.

Gmina Dąbrowa Biskupia pozbawiona jest praktycznie wód powierzchniowych. Poza Kanałem Parchańskim, odwadniającym gminę poprzez Tążynę do Wisły.

4.1.1.5. Zużycie energii elektrycznej

Zarówno Zakład Energetyczny, jak i Urząd Statystyczny w Bydgoszczy nie prowadzą zastawienia zużycia energii elektrycznej na terenach wiejskich w poszczególnych tatach. Taka statystyka prowadzona jest jedynie dla miast województwa i łącznie dla wszystkich wsi w województwie. Z zestawienia tego wynika, że do roku 1993 następowało zmniejszenie zużycia energii elektrycznej globalnie i w odniesieniu do 1 odbiorcy. Domniemywać również należy, że podobna sytuacja wystąpiła i na terenie gminy Dąbrowa Biskupia. W stosunku do 1989 r. na terenach wiejskich nastąpiło zmniejszenie zużycia energii elektrycznej aż o ok. 16%. Wpływ na ten stan rzeczy miał głównie wzrost ceny 1 kilowatogodziny, wymuszający oszczędzanie energii elektrycznej oraz zmiana struktury rolnictwa (likwidacja PGR) i załamanie gospodarki.

W województwie obserwuje się, że zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę wiejskiego jest znacznie większe od średniego krajowego zużycia. Dlatego też potrzeby województwa, a tym samym potrzeby gminy w zakresie wiejskich sieci rozdzielczych są wyraźnie większe od średnich dla całego kraju.

4.1.2. Przewidywane kierunki zmian

4.1.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Dla zapewnienia ciągłości dostawy wody do wszystkich odbiorców w gminie zakłada się modernizację dwóch ujęć i stacji uzdatniania wody. Przewiduje się również spięcie sieci wodociągowej z różnych ujęć dla umożliwienia współpracy dostawy wody.

4.1.2.2. Odprowadzenie ścieków

Pracująca w gminie oczyszczalnia ścieków ma przepustowość $Q_d \approx 245 \text{ m}^3/\text{d}$. Po szczegółowej analizie techniczno - ekonomicznej należy rozważyć dokonanie aktualizacji Programu Gospodarki Ściekowej Gminy. Dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej jest związany z koniecznością rozbudowy oczyszczalni ścieków. Zaktualizowany Program Gospodarki

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak

Ściekowej powinien zawierać technicznie i ekonomicznie uzasadnienie systemu gromadzenia, przesyłu i oczyszczania ścieków na terenie gminy wraz z zagospodarowaniem osadów pościekowych. Ponieważ objęcie siecią kanalizacyjną kolejnych obszarów gminy jest nieuchronnie związane z kosztowną rozbudową oczyszczalni ścieków, zaktualizowany Program Gospodarki Ściekowej powinien uwzględniać alternatywne rozwiązanie sposobu oczyszczania ścieków poprzez budowę przydomowych oczyszczalni. Taki wariant może być rozwiązaniem docelowym.

4.1.2.3. Melioracje

W gminie Dąbrowa Biskupia 1727 ha użytków rolnych wymaga wykonania nowych melioracji, z tego 1340 ha to grunty rolne a 387 ha to użytki zielone. Potrzeby wykonania melioracji ogółem w gminie wynoszą 9517 ha, w tym 8500 ha to grunty orne a 1017 ha to użytki zielone.

4.1.2.4. Potrzeby elektroenergetyczne gminy

Na terenach przewidzianych pod nowe inwestycje konieczna jest budowa kolejnych stacji transformatorowych i sieci elektroenergetycznych. Ilość stacji transformatorowych uzależniona będzie od docelowego zainwestowania na poszczególnych terenach.

4.1.2.5. Modernizacja sieci elektroenergetycznych

Każda istniejąca sieć po okresie amortyzacji powinna być zmodernizowana. Głównym celem modernizacji jest poprawienie warunków napięciowych u odbiorców i zachowanie ochrony przeciwpożarowej. Cel ten będzie osiągnięty poprzez budowę kolejnych stacji transformowanych w poszczególnych miejscowościach, co pozwoli na skrócenie obwodów niskiego napięcia oraz na budowie lub przebudowie linii elektroenergetycznych na linie o zwiększonych przekrojach.

4.1.3. Przyjęte cele, priorytety, limity i wynikające z dokumentów rządowych, terminy ich uzyskania

Zarówno cele średniookresowe, priorytety, limity i okresy ich uzyskania wynikają z opracowanych i zatwierdzonych dokumentów:

- ☐ Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010;
- ☐ Programu ochrony środowiska dla województwa kujawsko - pomorskiego na lata 2002 – 2010,
- ☐ Strategii rozwoju dla województwa kujawsko - pomorskiego.

Założenia polityki państwa w zakresie ograniczania wodochłonności, energochłonności oraz gospodarki surowcami (a tym samym odpadowości) przewidują, że w związku z urealnieniem cen energii, wody, opłat za korzystanie ze środowiska, postępem w modernizacji i restrukturyzacji działalności gospodarczej oraz wzrostem świadomości społeczeństwa, sprzyjającej oszczędzaniu energii, wody i surowców zużycie tych składników w przeliczeniu na jednostkę krajowego produktu będzie się nadal zmniejszać.

Osiągnięcie takiej redukcji będzie wymagało wprowadzenia mechanizmów pozwalających na uwzględnianie w cenach energii jej kosztów środowiskowych (opłaty produktowej od paliw, zróżnicowane w zależności od uciążliwości danego paliwa dla środowiska) oraz większego zaangażowania instytucji publicznych / przedsiębiorstw / mieszkańców w działania zmierzające do wprowadzania energooszczędnych i wodooszczędnych technologii. Ograniczenie ogólnego zużycia energii (a więc

zmniejszenie produkcji energii) i wody przyniesie efekty w postaci zmniejszenia zużycia zasobów naturalnych, ilości powstających odpadów a także zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Cel średniookresowy do 2010 roku:

Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów w tym także odpadowości

Priorytety do 2010 roku:

1. Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych,
2. Wprowadzanie energooszczędnych technologii i urządzeń w przemyśle oraz energetyce,
3. Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza cieplnej w systemach przesyłowych, poprawa parametrów energetycznych budynków oraz podnoszenie sprawności wytwarzania energii.

Limity:

1. Zmniejszenie zużycia energii (w przeliczeniu na olej ekwiwalentny) o 60% w stosunku do roku 1990 – do 2010 roku.

Zadania na lata 2003 – 2006.

1. zastosowanie wprowadzonych wskaźników wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności produkcji do systemu statystyki publicznej, państwowego monitoringu środowiska – do końca 2004 roku.

4.1.4. Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych wynikających bezpośrednio lub pośrednio z dokumentów rządowych

Działania wynikające z polityki ekologicznej państwa w zakresie wodochłonności, energochłonności i materiałochłonności mają obejmować:

1. wprowadzenie wskaźników wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności produkcji do programu ochrony środowiska po ich ogłoszeniu;
2. wdrożenie systemu recyklingu określonej kategorii pojazdów wycofanych z eksploatacji;
3. wprowadzenie systemu kontroli wodochłonności produkcji w formie obowiązku rejestracji zużycia wody na cele rolnicze w przeliczeniu na jednostkę produkcji;
4. ograniczanie zużycia wody z ujęć podziemnych;
5. intensyfikację stosowania zamkniętych obiegów wody wtórnego wykorzystywania mniej zanieczyszczonych ścieków;
6. zmniejszanie energochłonności gospodarki poprzez stosowanie energooszczędnych technologii, racjonalizację przewozów.

4.1.5. Lista przedsięwzięć wynikających z Programu Województwa

W Programie ochrony środowiska dla województwa kujawsko – pomorskiego wykazano, że działania w zakresie ograniczania wodochłonności, energochłonności i zużycia surowców i materiałów powinny objąć wszystkie dziedziny gospodarki korzystające z zasobów wody, a w szczególności:

- ☐ przemysł,
- ☐ gospodarkę komunalną,
- ☐ rolnictwo.

Niezbędnym, więc staje się dokonanie oceny wszystkich tych dziedzin pod kątem korzystania z zasobów wodnych, w celu wyeliminowania korzystania nieuzasadnionego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mania Frontczak
Mania Frontczak

51

Należy dążyć do ograniczania strat wody w systemach przesyłowych i wykorzystywania wody w gospodarstwach domowych. Założenia polityki energetycznej państwa przewidują, że w związku z urealnieniem cen energii, postępem w modernizacji i restrukturyzacji działalności gospodarczej oraz wzrostem świadomości ekologicznej społeczeństwa, zużycie energii w przeliczeniu na jednostkę krajowego produktu będzie się nadal zmniejszać i w 2010 roku zużycie powinno zmniejszyć się o ok. 25% w stosunku do 2000 r.

4.1.6. Lista przedsięwzięć wynikających z Programu Powiatu

Celami rozwoju powiatu inowrocławskiego, wynikającymi ze strategii poszczególnych gmin będących składowymi powiatu, w zakresie działań na rzecz ograniczania wodochłonności, energochłonności, zużycia surowców i materiałów są: racjonalne wykorzystanie złóż kopalin głównych i towarzyszących na terenie powiatu, organizacja systemu edukacji dla inwestorów i przedsiębiorców, wspieranie inwestorów i przedsiębiorców oraz współpraca z nimi.

Wiąże się to ze zorganizowaniem systemu kontroli wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności oraz spełniania normatywów zużycia wody w najbardziej wodochłonnych dziedzinach. Instrumentem w tych obszarach powinny być m.in. pozwolenia sektorowe i zintegrowane na korzystanie ze środowiska uwzględniające najlepsze dostępne techniki.

Główne kierunki działań:

1. Opracowanie bilansów wodno-gospodarczych zlewni, weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych,
2. Działania mające na celu ograniczenie i eliminowanie wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności oraz potrzeby przemysłu spożywczego,
3. Realizacja programu zmiany ogrzewania węglowego na przyjazne środowisku,
4. Racjonalne zagospodarowanie odpadów,
5. Upowszechnianie wiedzy o stanie środowiska w gminie,
6. Kształtowanie postaw proekologicznych,
7. Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży,

4.1.7. Lista przedsięwzięć własnych gminy

Podczas opracowania kompleksowego programu mającego na celu ograniczenie wodochłonności, materiałochłonności, energochłonności uwzględnione zostaną dotychczasowe rozwiązania w zakresie zagospodarowania gminy, systemu zasilania w energię, wykorzystania tej energii, zużycia wody, wprowadzenia systemu wtórnego wykorzystania odpadów, stopnia gazyfikacji oraz sposobów ogrzewania itd.

W oparciu o analizę dostępnych dokumentów sporządzono listę przedsięwzięć do wykonania w celu realizacji zadań w zakresie ograniczania wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności. Uwzględniono następujące etapy:

- ☐ zgromadzenie danych wyjściowych;
- ☐ diagnoza stanu – zdefiniowanie problemów;
- ☐ określenie celów do osiągnięcia (założenia);
- ☐ wybór optymalnych rozwiązań.

Przewidziane do wykonania działania:

1. Opracowanie i wdrażanie programu racjonalnego zużycia wszelkich form energii;
2. Promowanie i wspieranie modernizacji sieci wodociągowych celem racjonalizacji wykorzystania zasobów wód podziemnych i eliminacji starych przestarzałych i nieodpowiadających normom sanitarnym instalacji wodociągowych;

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak

3. Wdrażanie programów edukacji mieszkańców w zakresie m.in. oszczędzania wody, szkodliwości niewłaściwej gospodarki ściekami dla stanu wód i gleby, prawidłowego wykorzystanie ścieków gospodarczych;
4. Realizacja programu modernizacji i uzupełnienia sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w gminie (planowana instalacja 400 przydomowych oczyszczalni ścieków);
5. Wdrożenie systemu taryf za usługi wodno-kanalizacyjne;
6. Instalacja brakujących wodomierzy i zawarcie z korzystającymi z usług wodnokanalizacyjnych nowych umów;
7. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy;
8. Selektywna zbiórka, transport i recykling odpadów z opakowań;
9. Odzyskiwanie energii z odpadów;
10. Modernizacja oświetlenia ulicznego;
11. Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę;
12. Opracowanie założeń do planów zaopatrzenia w energię;
13. Edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego korzystania z energii.

4.1.8. Przyjęte kryteria wyboru i hierarchizacji przedsięwzięć

Priorytety ekologiczne w perspektywie do 2006 roku rozpatrywano z dwóch punktów widzenia. Pierwszy punkt - to priorytetowe komponenty (lub uciążliwości) środowiska, a drugi punkt widzenia - to priorytetowe przedsięwzięcia zmierzające do poprawy aktualnego stanu środowiska.

Wśród najważniejszych kryteriów, branych pod uwagę przy formułowaniu priorytetów w skali gminy, należy wymienić:

- zadania i kierunki wynikające z Programu ochrony środowiska dla województwa kujawsko - pomorskiego na lata 2003 – 2010;
- zadania i kierunki wynikające z Programu ochrony środowiska powiatu inowrocławskiego;
- kryteria przyjęte w Strategii rozwoju województwa kujawsko - pomorskiego;
- zadania i kierunki przyjęte w strategiach rozwoju zrównoważonego gminy;
- wymogi wynikające z obowiązujących przepisów;
- szczególne potrzeby gminy w zakresie osiągnięcia rozwoju zrównoważonego;
- możliwość uzyskania zewnętrznego wsparcia finansowego;
- obecne zaawansowanie inwestycji;
- wielokrotna korzyść z tytułu realizacji przedsięwzięcia.

4.2. Wykorzystanie energii odnawialnej

Ze względu na ilości emitowanych zanieczyszczeń emisja antropogeniczna jest największym zagrożeniem dla warunków życia i zdrowia człowieka oraz środowiska. Najwięcej zanieczyszczeń dostaje się do atmosfery w powiecie inowrocławskim wraz ze spalinami emitowanymi z procesów energetycznego spalania paliw. W ciągu kilku ostatnich lat obserwuje się pozytywną tendencję zastępowania wysokoemisyjnych nośników energii, jakimi są węgiel kamienny i brunatny, gazem ziemnym i olejem opałowym. Emisja niska obejmuje emisję ze źródeł niezorganizowanych, do których zalicza się głównie paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze i rolnicze. Wielkość tej emisji jest trudna do oszacowania; wynosi od kilku do kilkunastu procent na terenach o rozwiniętej sieci ciepłowniczej do kilkudziesięciu procent na obszarach, których nie obejmują centralne systemy ciepłownicze, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Szczególnie uciążliwe oddziaływanie niskiej emisji na środowisko i warunki życia

PRZEWODNICZĄCY RADY

 53
Marian Frontczak

człowieka obserwuje się na terenach miejskich, ze względu na koncentrację na niewielkich obszarach dużej liczby emitorów substancji szkodliwych i utrudnione rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń. Niska emisja zanieczyszczeń znajduje odzwierciedlenie we wzrostach stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym. Obok energetyki do największych źródeł zanieczyszczeń powietrza zaliczana jest komunikacja. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m.in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. Największy wpływ transportu na jakość powietrza ma miejsce w miastach i w rejonach tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. Ciasna i zwarta zabudowa ogranicza dodatkowo wymianę mas powietrza i sprzyja kumulowaniu się zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie atmosfery – w obrębie jezdni i w najbliższym jej sąsiedztwie. Jakość powietrza na obszarze powiatu charakteryzuje się, oprócz zróżnicowania obszarowego, także dużym zróżnicowaniem sezonowym. Należy jednak podkreślić, że w powiecie inowrocławskim w żadnym z punktów pomiarowych, średnioroczne stężenia zarówno dwutlenku siarki jak i dwutlenku azotu nie przekroczyły obowiązujących wartości dopuszczalnych. Niska emisja dokuczliwa jest szczególnie w miesiącach zimowych (grzewczych), podczas których większość mieszkańców pali w piecach węglem tańszym, ale o niskiej wartości energetycznej i dużym zasiarczeniu. Zdarza się, że spalane są również odpady – butelki plastikowe, szmaty itp., co odczuwają szczególnie mieszkańcy zwartej zabudowy mieszkalnej. Ograniczając emisję zanieczyszczeń sektora komunalno-bytowego można znacznie poprawić jakość powietrza, co niewątpliwie wpłynie na poprawę samopoczucia zarówno mieszkańców jak i turystów. Transgraniczne zanieczyszczenia powietrza docierające nad obszar powiatu i gminy pochodzą, w związku z przeważającymi wiatrami z sektora zachodniego i południowo - zachodniego, z bardziej uprzemysłowionych i zurbanizowanych terenów.

Osiągnięcie celu, jakim jest czyste powietrze jest w pełni uzasadnione przy realizacji Programu Ochrony Środowiska rozwoju powiatu inowrocławskiego. Cel ten ma być osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

- Kontynuację badań stanu czystości powietrza.
- Gazyfikację miasta i powiatu w oparciu o lokalne zasoby gazu i rozwój sieci gazowych w obrębie miasta; coraz więcej domów ma ogrzewanie gazowe
- Nasadzenia zieleni ochronnej przy pasach komunikacyjnych.
- Opracowanie programu oszczędzania energii połączonego z termomodernizacją obiektów oraz wykorzystanie energii odnawialnej.

Likwidacja niskiej emisji możliwa jest poprzez sukcesywną zmianę sposobu ogrzewania budynków z węglowego na gazowe i olejowe dla użytkowników indywidualnych, lub korzystanie z odnawialnych źródeł energii – wykorzystanie biomasy, pomp ciepła, wód podziemnych, energii wiatru etc..

4.2.1. Analiza stanu i możliwości wykorzystania energii wiatru

Z uwagi na średnią roczną prędkość wiatru określoną na podstawie wieloletnich badań wynoszącą około 2,9 m/s nie zaleca się budowy elektrowni wiatrowych. Ta prędkość wiatru nie klasyfikuje terenu do budowy siłowni wiatrowych. Pod względem warunków wiatrowych, ale uwzględniając fakt, że gmina leży w II- bardzo korzystnej strefie w indywidualnych punktach pomiarowych mogą wiać wiatry o prędkości (przekraczającej wymagane 4m/s) kwalifikujące postawienie elektrowni wiatrowej, ale wymaga to wielomiesięcznych badań pomiaru wiatru.(źródło: zasoby energii wiatru , www.imgw.pl).

4.2.2. Analiza stanu i możliwości wykorzystania energii wodnej

Na terenie gminy nie ma możliwości wykorzystania istniejących cieków wodnych (kanałów) do budowy nawet małych (mikro) elektrowni wodnych, taka inwestycja wymagałaby szczegółowej analizy warunków wodnych, prędkości przepływu, oraz analiz techniczno-ekonomicznych.

4.2.3. Możliwości korzystania z energii biomasy

Województwo kujawsko-pomorskie to region o dużych zasobach ziem wykorzystywanych rolniczo. Wysokie plony, oraz obsada zwierząt na 100 ha użytków rolnych lokują region na czele ogólnokrajowej klasyfikacji województw. Wyniki te są w głównej mierze zasługą tradycyjnie wysokiej kultury rolnej i poziomu gospodarowania. Województwo wykazuje dużą zdolność akomodacji do zmian koniunkturalnych na rynku. Nowością są występujące coraz częściej w krajobrazie wsi gospodarstwa agroturystyczne. Kierunkiem strategicznym, zbliżającym do warunków funkcjonowania w Unii Europejskiej, będzie zmniejszenie roli rolnictwa w kształtowaniu przyszłych struktur obszarów wiejskich. W Strategii Wojewódzkiej...zakłada się wielofunkcyjny rozwój wsi w zakresie infrastruktury otoczenia rolnictwa oraz zagospodarowanie w tych dziedzinach nadwyżki osób dziś zatrudnionych w rolnictwie. Jest to jeden z najważniejszych czynników, który pozwoli zintensyfikować produkcję rolną i stworzyć gospodarstwa towarowe zdolne do kooperacji i wolnej konkurencji z gospodarstwami farmerskimi krajów Unii Europejskiej. W strukturze władania ziemią powiatu inowrocławskiego dominuje własność prywatna. Lokalna baza surowcowa stanowi podstawę przede wszystkim dla rozwoju: przemysłu rolnego i rolno – spożywczego. Dlatego też w gminach typowo rolniczych, jak Dąbrowa Biskupia, możliwe jest wykorzystanie energii biomasy w szczególności słomy na cele energetyczne.

Natomiast w gminach o znacznym zalesieniu można wykorzystać biomasę drewnianą zarówno w formach bezpośrednich jak i kompaktowych.

Potencjalne zasoby energetyczne biomasy można podzielić na dwie grupy:

1. plantacje roślin uprawnych z przeznaczeniem na cele energetyczne (np. kukurydza, rzepak, topinambur, szybko rosnące uprawy drzew i traw),
2. organiczne pozostałości i odpady:
 - pozostałości roślin uprawnych,
 - odpady powstające przy produkcji i przetwarzaniu produktów roślinnych,
 - odpady zwierzęce (obornik, gnojowica),
 - organiczne odpady komunalne.

Na rozwój wykorzystania biomasy w energetyce mają wpływ następujące czynniki:

- dostępność surowca, w tym wypadku biopaliwa,
- wzrost wymagań służb ochrony środowiska,
- wzrost cen paliw: węgla, oleju, gazu,
- dostępność na rynku technologii (kotłów) do spalania biopaliwa w różnej postaci np. mokrego, (świeżego),
- możliwość otrzymania dofinansowania inwestycji,
- określone wymagania prawne związane z produkcją zielonej energii.

Przetwarzanie biomasy na nośniki energii może odbywać się metodami fizycznymi, chemicznymi, biochemicznymi w zależności od składu chemicznego surowca, opłacalności energetycznej i ekonomicznej. Niektórych z problemów związanych z wykorzystaniem energetycznym biomasy można uniknąć poprzez zwiększenie gęstości biomasy na drodze kompaktowania (pelety, brykiety). W celu łatwiejszego i efektywnego wykorzystania drewna, czy słomy pod względem energetycznym poddaje się je prasowaniu, rolowaniu,

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Fjontczak
Marian Fjontczak

brykietowaniu, granulowaniu, rozdrabnianiu. Również inne rodzaje biomasy w tym specjalne uprawy traw mogą być poprzez zmianę postaci w procesach prasowania, czy rolowania przygotowane do wykorzystania energetycznego. W wyniku tych procesów otrzymujemy następujące formy materiałów

- ☐ małe bele prostokątne o wymiarach 0,4x0,4x(0,8-1,2) m i masie 8-15 kg,
- ☐ bele okrągłe o wymiarach (1,2-1,5)x(1,2-1,8) m i masie 260-300 kg,
- ☐ średnio gabarytowe bele prostokątne o wymiarach 0,8x(0,7-0,9)x2,5 m i masie 100-250 kg,
- ☐ wielkogabarytowe bele prostokątne o wymiarach 1,2x(0,7-1,3)x2,5 m i masie 200-450 kg.
- ☐ Badania prowadzone aktualnie w pracujących kotłowniach wykorzystujących słomę wskazują, że graniczną drogą dowozu jest promień około 50-60 km od kotłowni.

Charakterystyka słomy jako paliwa

W procesie technologicznego wykorzystania słomy jako paliwa najistotniejsze są takie jej właściwości jak:

- ☐ wilgotność,
- ☐ gęstość,
- ☐ wartość opałowa,
- ☐ stopień rozdrobnienia,
- ☐ temperatura zapłonu,
- ☐ temperatura spalania.

Słoma w porównaniu do paliw konwencjonalnych takich jak węgiel, czy koks charakteryzuje się niższą wartością opałową, niższą gęstością i większym udziałem lotnych składników spalania.

W tabeli poniżej podano, jaką wilgotność może mieć słoma pochodząca z różnych zbóż.

Tabela 1 Wilgotność zbieranej słomy

materiał	wilgotność [%]
słoma zbożowa	świeżo skoszona 15-20 suszona na powietrzu 10-15
słoma rzepakowa	świeżo skoszona 30-60 suszona na polu 10-15

Ponadto, na podstawie badań stwierdzono, że istnieją możliwości wykorzystania słomy na cele energetyczne w ilości 25% (pozostała część wykorzystywana jest w gospodarstwie rolnym oraz przyorywana co drugi-trzeci rok).

Drewno opałowe pozyskiwane jest najczęściej z takich miejsc jak:

- ☐ lasy, z których otrzymujemy: drewno opałowe grube ("metry"), drobnicę ("gałęziówkę") oraz odpady np. chrust, igliwie, korę, ścinki itp. Jest to drewno świeże, o wilgotności względnej od 40 - 60%,
- ☐ zakłady przemysłu drzewnego (tartaki, zakłady meblarskie itp.), skąd pozyskujemy: trociny, korę, klocki, drewno kawałkowe, wióry. Wilgotność paliwa zależy od stosowanych w produkcji wyrobów procesów technologicznych. W tartakach najczęściej są to odpady drewna świeżego o znacznej wilgotności od 35-50%. W zakładach produkujących wyroby z drewna suchego wilgotność odpadów może być w granicach 10 - 25%, pobocza dróg, gdzie istnieje możliwość zagospodarowania pozostałości po czyszczeniu i pielęgnacji, głównie występuje tu drobnica o wilgotności 40 - 60%,

Podstawowymi kosztami związanymi z pozyskaniem biomasy są:

- ☐ zakup biomasy na cele energetyczne,

- zakup maszyn i urządzeń do obróbki biomasy (np.: zrębkowanie drewna, prasowanie słomy) i transportu,
- koszty związane ze zużyciem paliwa podczas obróbki i transportu biomasy do magazynów,
- koszty dodatkowych materiałów potrzebnych przy obróbce biomasy (np. sznurek wiążący).

4.2.4. Możliwość wykorzystania energii geotermalnej

Gmina położona jest w marginalnej strefie okręgu geotermalnego noszącego nazwę Okręgu Szczecińsko- Łódzkiego. Jest to strefa charakteryzująca się najkorzystniejszymi warunkami występowania wód geotermalnych w Polsce. Jest to również rejon najwyższych temperatur. Możliwość wykorzystania wód termalnych wymaga przeprowadzenia szczegółowej analizy ekonomicznej poprzedzonej wykonaniem kosztownego odwiertu.

Istnieje również możliwość wykorzystania wód podziemnych (podskórnych) nie będących wodami geotermalnymi. W miejscach o odpowiednio dużym natężeniu przepływu tych wód możliwe jest zainstalowanie wymienników pomp ciepła. Również bardzo dobrym źródłem ciepła niskotemperaturowego dla pomp ciepła są ścieki komunalne.

4.3. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią

4.3.1. Stan istniejący

Kanał Parchański we wsi Stanomin w gminie Dąbrowa Biskupia stanowi główny element hydrograficznej gminy. Związane są z nim liczne drobne cieki i rowy melioracyjne. Gmina Dąbrowa Biskupia pozbawiona jest praktycznie wód powierzchniowych. Poza Kanałem Parchańskim, odwadniającym gminę poprzez Tażynę do Wisły. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy występuje w miejscowości Parchanki, Mała i Duża Bachorza we wsiach Konary, Dziewa i Radojewice.

4.3.1.1. Możliwości i potrzeby retencjonowania wody

Na terenie gminy konieczne jest powiększenie zasobów wodnych głównie poprzez budowę obiektów małej retencji. Również odbudowa stawów śródpolnych i „oczek wodnych” jest szczególnie pożądana na wszystkich terenach rolniczych, głównie ze względów krajobrazowych i biocenotycznych oraz nawodnieniowych. Umożliwią one także zahamowanie i magazynowanie spływu wód z terenów rolniczych

4.3.1.2. Przewidywane kierunki zmian

Przewidywane zmiany związane są głównie ze zwiększeniem czystości wód powierzchniowych, zwłaszcza cieków oraz stawów (zmniejszenie eutrofizacji) jak również zwiększeniem ilości drobnych zbiorników wodnych w krajobrazie rolniczym.

4.3.1.3. Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych

Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych przewidzianych do realizacji w gminie zawiera następujące wytyczne:

- Współudział w prowadzeniu monitoringu jakości wód powierzchniowych,

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak
Marian Frontczak

- Określenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią oraz zasad ich użytkowania,
- Podejmowanie przedsięwzięć z zakresu odbudowy zdekapitalizowanych systemów melioracji wodnych szczegółowych,
- Opracowanie programu i podjęcie jego realizacji w zakresie odbudowy oraz modernizacji cieków i urządzeń melioracji wodnych podstawowych celem uzyskania projektowanych parametrów hydrologicznych – remonty przepustów,
- Budowa systemu wymiany informacji, komunikacji i łączności w zakresie ochrony przeciwpowodziowej,
- Modernizacja obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej,
- Kontrola istniejących urządzeń sieci deszczowej,
- Działania na rzecz właściwego zagospodarowania terenów przyległych do wód stojących i płynących,
- Modernizacja i odbudowa systemów melioracyjnych,
- Współpraca z zarządem powiatu przy opracowaniu koncepcji programowej małej retencji,
- Wyłączenie, w planach zagospodarowania przestrzennego, z zabudowy terenów zalewowych, przestrzeganie zasad zagospodarowania tych terenów zapisanych w prawie wodnym,
- Współudział w opracowaniu Programu renaturyzacji i ochrony litoralu zbiorników naturalnych i rzek.

Główne kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony i kształtowania środowiska gminy powinny uwzględniać m.in. następujące działania:

- przeciwdziałanie zabudowie i zadrzewianiu terenów narażonych na podtapianie,
- opracowanie harmonogramu udrażniania i odbudowy rowów melioracyjnych,
- konserwację urządzeń hydrotechnicznych (jazy, śluzy, udrożnienie rowów),
- regulacje stosunków wodnych
 - zmiana sposobu eksploatacji urządzeń melioracyjnych z budową zbiorników retencyjnych w celu złagodzenia deficytu wody dla rolnictwa,
 - budowa systemów nawadniających obszary rolnicze w oparciu o zasoby wód powierzchniowych,
 - regulacja stosunków wodnych na terenach trwałych użytków zielonych szczególnie w obszarach o walorach przyrodniczych,
 - edukacja rolników w zakresie systemów nawadniających obszary rolnicze.

5. Cele, priorytety i przedsięwzięcia konieczne do realizacji w perspektywie wieloletniej w sferze poprawy jakości środowiska

5.1. Gospodarka odpadami

Całość problematyki związanej z gospodarką odpadami będzie zawarta w Planie Gospodarki Odpadami (PGO).

5.2. Jakość wód

5.2.1. Analiza stanu istniejącego

5.2.1.1. Wody opadowe

W gminie Dąbrowa Biskupia jak i w całym powiecie inowrocławskim problemem jest kanalizacja deszczowa i spływ wód opadowych, często bezpośrednio do odbiornika, którym jest środowisko gruntowo - wodne. Tereny wiejskie w zasadzie nie posiadają zorganizowanych systemów zbierania wód opadowych. Niewielkie fragmenty kanalizacji deszczowych istnieją na niektórych drogach o szczególnym znaczeniu dla regionu. Ta część wód opadowych, która ujmowana jest systemami kanalizacji deszczowych jest odprowadzana do odbiorników (wód powierzchniowych) bezpośrednio bez podczyszczania.

Celem poprawy stanu czystości wód powierzchniowych należy też przewidzieć oczyszczanie wód opadowych. Szczególnie dotyczy to większych jednostek osadniczych o zwartej zabudowie, gdzie koncentracja ścieków deszczowych jest największa z uwagi na umocnione nawierzchnie dróg, placów, powierzchni dachowych.

W przypadku terenów objętych planową rozbudową sieci kanalizacyjnych należy zaplanować budowę sieci rozdzielczej, przy czym w każdym uzasadnionym przypadku planowane powinno być podczyszczanie ścieków deszczowych przed zrzutem ich do odbiorników.

5.2.1.2. Wpływ rolnictwa na jakość wód

Wpływ rolnictwa na jakość wód jest uzależniony od wielu czynników: ukształtowania terenu, stosowanej gospodarki nawozowej, stanu opadów atmosferycznych i warunków klimatycznych, usytuowania w stosunku do wód powierzchniowych lub podziemnych itp. Do zanieczyszczeń powierzchniowych lub obszarowych wód zaliczane są m.in. zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów rolnych i leśnych. Obejmuje to także zanieczyszczenia wsiąkające do gruntu, przenikające do wód gruntowych i za ich pośrednictwem zasilające wody powierzchniowe. Czynniki zanieczyszczającymi, wymywanymi z pól, łąk i pastwisk do odbiorników, są przede wszystkim składniki nawozów mineralnych i organicznych (gnojowica, gnojówka, obornik), chemiczne środki ochrony roślin, ścieki i osady ściekowe wykorzystywane do celów rolniczych lub w niewłaściwy sposób wprowadzane do ziemi.

Ze względu na strukturę gruntów na terenie gminy Dąbrowa Biskupia, przeważającą ilość gruntów i użytków rolnych, zagrożenie ze strony rolnictwa na jakość wód w tym regionie jest bardzo ważnym problemem.

W stosunku do zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rolniczych, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, określi, w drodze rozporządzenia, wody powierzchniowe i podziemne wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszary szczególnie narażone, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć uwzględniając:

- zawartość związków azotu w wodach powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym uwzględnieniem wód pobieranych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- stopień eutrofizacji śródlądowych wód powierzchniowych, morskich wód wewnętrznych i wód przybrzeżnych, dla których czynnikiem eutrofizacji jest azot,

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak

- charakterystykę terenu, ze szczególnym uwzględnieniem: rodzaju działalności rolniczej, struktury użytków rolnych, koncentracji produkcji zwierzęcej, rodzaju gleb i klimatu.

5.2.1.3. Eksploatacja ujęć a jakość wody

W związku z wprowadzeniem nowych standardów jakości wody, od roku 2002 służby sanitarne województwa kujawsko - pomorskiego dokonują kompleksowej oceny jakości wody ujmowanej dla celów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Większość stwierdzonych nieprawidłowości odnosi się do przekroczonych dopuszczalnych stężeń żelaza i manganu, tzn. przypadków gdzie możliwa jest stosunkowo prosta i skuteczna modernizacja stacji uzdatniania.

Brak rozporządzeń określających m.in. sposób badań, oceny oraz prezentowania wyników stanu wód powierzchniowych oraz wód podziemnych, ustalając pięć klas, dla prezentowania stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych oraz stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych. - nie pozwala na określenie dysproporcji pomiędzy stanem aktualnym a pożądanym w myśl nowego prawa wodnego.

5.2.1.4. Problem nielegalnych podłączeń

Identyfikacja nielegalnych podłączeń na terenie gminy Dąbrowa Biskupia powinna nastąpić w wyniku inwentaryzacji sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Obecnie jest to problem nierozpoznany stanowiący zagrożenie zarówno dla środowiska gruntowo - wodnego, jak i dla gospodarki komunalnej gminy. Planuje się sukcesywne rozwiązywanie tego problemu w miarę postępu prac w kierunku skanalizowania całości terenu gminy.

5.2.1.5. Problem nieszczelnych zbiorników bezodpływowych

W związku z tym, że gmina Dąbrowa Biskupia nie jest skanalizowana w stopniu zadowalającym gospodarka ściekowa w znacznym stopniu oparta jest na gromadzeniu ścieków w zbiornikach bezodpływowych i wywozie ich do punktów zlewczych włączonych najczęściej do kanalizacji komunalnej lub bezpośrednio zlokalizowanych w oczyszczalniach ścieków.

Zgodnie z art. 3 ust.3 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gmina ma obowiązek prowadzić ewidencję zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli zewidencjonowano zbiorniki bezodpływowe znajdujące się na terenie gminy, określono również ich rodzaj i pojemność. Zestawienie liczby wymienionych zbiorników w poszczególnych miejscowościach gminy zawiera tabela poniżej.

Tabela 2 Liczba zbiorników bezodpływowych do gromadzenia nieczystości płynnych w poszczególnych miejscowościach gminy Dąbrowa Biskupia

lp.	miejscowość	liczba zbiorników [szt.]
1.	Parchanie	53
2.	Mleczkowo	28
3.	Parchanki	24
4.	Stanomin	7
5.	Brudnia	24
6.	Modliborzyce	53
7.	Zagajewiczki	13

8.	Ośniszczewo	31
9.	Ośniszczewko	1
10.	Wonorze	43
11.	Sobiesiernie	0
12.	Pieczyska	5
13.	Pieranie	8
14.	Radojewice	48
15.	Dziewa - Konary	13+31
16.	Nowy Dwór	10
17.	Chlewiska	20
18.	Dąbrowa Biskupia	17
19.	Walentynowo	19
20.	Chróstowo	29
21.	Przybysław	13
22.	Wola Stanomińska	4
23.	Niemojewo	5
24.	Zagajewice	17
25.	Rejna	11
26.	Bąkowo	0
27.	Głojkowo	4
28.	razem:	531

Do wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych uprawnieni są wyłącznie przedsiębiorcy posiadający wymagane w tym zakresie zezwolenie wydane przez wójta lub burmistrza właściwego ze względu na świadczenie usług.

Część kontrolowanych zbiorników nie spełnia wymagań w zakresie właściwego stanu technicznego, a także wywóz zgromadzonych ścieków odbywa się przez firmy niekoniecznie do tego uprawnione (tylko 79 osób okazało pokwitowanie wydane przez przedsiębiorstwa posiadające stosowne koncesje), a często także dokonywany przez samych użytkowników (szczególnie w przypadku gospodarstw rolnych) na pola własne w celu rolniczego wykorzystania. Są to działania niezgodne z obowiązującym w tym zakresie prawem. Ponadto zarówno nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na ścieki, jak i niekontrolowany ich wywóz stanowią poważne zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego. Takie działania powodują zachwianie równowagi biologicznej i gospodarczej.

5.2.1.6. Sposób kształtowania taryf

Koszty jednostkowe za pobór wody i odprowadzanie ścieków muszą uwzględniać wszystkie składniki cenotwórcze, które są ponoszone przez przedsiębiorstwa produkujące wodę podawaną do sieci wodociagowych i oczyszczające ścieki. Cena 1 m³ wody czy ścieków musi uwzględniać: koszty remontów, konserwacji, wynagrodzeń pracowników, opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska, planowane modernizacje, amortyzację obiektów i urządzeń, zysk firmy itp.

Koszt jednostkowy ustalany dla użytkowników indywidualnych (mieszkańców) powinien być niższy niż koszt jednostkowy na potrzeby przemysłu. Jest to m.in. związane z realizacją założeń polityki ekologicznej państwa, w której to także cena za pobór wody i

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak

8.	Ośniszczewo	31
9.	Ośniszczewko	1
10.	Wonorze	43
11.	Sobiesiernie	0
12.	Pieczyska	5
13.	Pieranie	8
14.	Radojewice	48
15.	Dziewa - Konary	13+31
16.	Nowy Dwór	10
17.	Chlewiska	20
18.	Dąbrowa Biskupia	17
19.	Walentynowo	19
20.	Chróstowo	29
21.	Przybysław	13
22.	Wola Stanomińska	4
23.	Niemojewo	5
24.	Zagajewice	17
25.	Rejna	11
26.	Bąkowo	0
27.	Głojkowo	4
28.	razem:	531

Do wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych uprawnieni są wyłącznie przedsiębiorcy posiadający wymagane w tym zakresie zezwolenie wydane przez wójta lub burmistrza właściwego ze względu na świadczenie usług.

Część kontrolowanych zbiorników nie spełnia wymagań w zakresie właściwego stanu technicznego, a także wywóz zgromadzonych ścieków odbywa się przez firmy niekoniecznie do tego uprawnione (tylko 79 osób okazało pokwitowanie wydane przez przedsiębiorstwa posiadające stosowne koncesje), a często także dokonywany przez samych użytkowników (szczególnie w przypadku gospodarstw rolnych) na pola własne w celu rolniczego wykorzystania. Są to działania niezgodne z obowiązującym w tym zakresie prawem. Ponadto zarówno nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na ścieki, jak i niekontrolowany ich wywóz stanowią poważne zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego. Takie działania powodują zachwianie równowagi biologicznej i gospodarczej.

5.2.1.6. Sposób kształtowania taryf

Koszty jednostkowe za pobór wody i odprowadzanie ścieków muszą uwzględniać wszystkie składniki cenotwórcze, które są ponoszone przez przedsiębiorstwa produkujące wodę podawaną do sieci wodociagowych i oczyszczające ścieki. Cena 1 m³ wody czy ścieków musi uwzględniać: koszty remontów, konserwacji, wynagrodzeń pracowników, opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska, planowane modernizacje, amortyzację obiektów i urządzeń, zysk firmy itp.

Koszt jednostkowy ustalany dla użytkowników indywidualnych (mieszkańców) powinien być niższy niż koszt jednostkowy na potrzeby przemysłu. Jest to m.in. związane z realizacją założeń polityki ekologicznej państwa, w której to także cena za pobór wody i

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak

Ponadto wymagane jest ograniczenie zużycia wody podziemnej na cele przemysłowe do niezbędnego minimum, a tym samym doprowadzenie do racjonalizacji wykorzystania eksploatowanych zasobów wodnych.

Cel średniookresowy do 2010 roku:

Zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wód powierzchniowych, ochrona wód podziemnych oraz zapewnienie wszystkim mieszkańcom województwa odpowiedniej jakości i ilości wody do picia. Mniejsze zanieczyszczenie wód powierzchniowych i gruntowych.

Zaopatrzenie w wodę – zasoby wodne

Priorytety do 2010 roku:

1. Kontynuacja wprowadzania zamkniętych obiegów wody i wodooszczędnych technologii produkcji w rolnictwie.
2. Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych.
3. Zwiększenie skuteczności ochrony zasobów wód podziemnych, zwłaszcza głównych zbiorników tych wód, przed ich ilościową i jakościową degradacją na skutek nadmiernej eksploatacji oraz przenikania do warstw wodonośnych zanieczyszczeń z powierzchni ziemi.
4. Budowa i modernizacja sieci wodociągowych z uwzględnieniem uwarunkowań zawartych w programie województwa kujawsko - pomorskiego.
5. Modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania wody.
6. Likwidacja nieczynnych ujęć wody.
7. Zapewnienie 75% usuwania biogenów ze ścieków komunalnych w dorzeczu Odry – do 2015 roku.
8. Zaprzestanie odprowadzania do wód zlewni Bałtyku substancji niebezpiecznych oraz istotnie ograniczyć zrzuty pozostałych substancji tego typu, a także nie dopuszczać do przyrostu ładunku azotu ze źródeł rolniczych – do 2006 roku.
9. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych poprzez budowę systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni.

Limity:

1. Zapewnienie 75% redukcji substancji biogenych ze ścieków komunalnych odprowadzanych do cieków stanowiących element zlewiska Bałtyku – do roku 2015.
2. Zaprzestanie odprowadzania do Bałtyku substancji niebezpiecznych oraz istotne ograniczenie zrzutów pozostałych substancji i niedopuszczenie do przyrostu ładunku azotu ze źródeł rolniczych – do roku 2006.

Zadania na lata 2004 – 2007.

1. Kontynuowanie działań w zakresie ograniczania i eliminowania wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności w wodę do picia – praca ciągła 2004 – 2007.
2. Monitorowanie stanu ilościowego i jakościowego głównych zbiorników wód podziemnych oraz dokumentowanie tych zbiorników dla potrzeb ich ochrony przed negatywnymi skutkami aktualnej i przyszłej działalności gospodarczej prowadzonej na powierzchni (w tym dla potrzeb właściwego uwzględnienia tych zbiorników w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w procesach lokalizacji inwestycji) – praca ciągła 2004 – 2007.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak
Marian Frontczak

3. Modernizacja znaczących stacji ujęć wody i uzdatniania wody – sukcesywnie.
4. Opracowanie i wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o jakości wody do picia.
5. Wprowadzenie w życie wszystkich przepisów obowiązujących w związku z ustawą Prawo wodne i ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.
6. Wdrożenie nowej klasyfikacji użytkowych wód powierzchniowych, zgodnej z wymaganiami Unii Europejskiej – 2004 rok.
7. Zastosowanie wprowadzonych wskaźników wodochłonności do systemu statystyki publicznej, państwowego monitoringu środowiska i powiatowego oraz gminnych programów ochrony środowiska.
8. Sporządzenie wykazów wód (zgodnie z ustawą Prawo wodne) – 2004 rok,
9. Wdrożenie nowego systemu opłat za korzystanie ze środowiska wodnego.
10. Wdrożenie nowego systemu taryf za usługi wodno – kanalizacyjne.
11. Modernizacja, rozbudowa i budowa systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków – sukcesywnie do 2010 roku.
12. Ograniczenie zanieczyszczeń azotowych pochodzących z rolnictwa (głównie: budowa nowoczesnych stanowisk do składowania obornika i zbiorników na gnojówkę w gospodarstwach rolnych) – sukcesywnie do 2010 roku.

5.2.4. Lista przedsięwzięć wynikających z Programu Województwa

W Programie ochrony środowiska dla województwa kujawsko - pomorskiego przedstawiony stan wód nie pozwala obecnie na spełnienie zapisów ustawy Prawo wodne, w szczególności w zakresie zarządzania zasobami wodnymi służącemu zaspokojeniu potrzeb ludności, gospodarki, ochronie wód i środowiska związanego z tymi zasobami.

Województwo kujawsko - pomorskie należy do obszarów o wysokich walorach i zasobach wodnych, ale ogólnie zła jakość wód powierzchniowych powoduje, że działania ukierunkowane na zwiększenie zasobów wody w zlewniach przez ich retencjonowanie muszą być prowadzone równocześnie z działaniami ukierunkowanymi na racjonalizację zużycia wody (eliminowanie zużycia wody podziemnej przez przemysł) i poprawę jakości wód, przede wszystkim poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej w miastach i aglomeracjach o RLM powyżej 2 000.

Zarządzanie zasobami wodnymi nabiera szczególnego znaczenia dla województwa kujawsko-pomorskiego, które charakteryzuje się niską jakością wód powierzchniowych. Warunkiem prowadzenia racjonalnej gospodarki wodnej w województwie jest wprowadzenie zintegrowanego systemu zarządzania zasobami, obejmującego wody podziemne i powierzchniowe.

W województwie obecnie brak jest kompleksowych rozwiązań gospodarki wodnej. Taka sytuacja jest uwarunkowana m.in. brakiem warunków korzystania z wód dorzecza, a także brakiem całościowego bilansu wodnego województwa.

Ponadto Państwo jest zobowiązane zapewnić mieszkańcom wodę pitną dobrej jakości. Szczególnego znaczenia nabiera optymalizacja zużycia wody, zarówno do celów bytowych, jak i gospodarczych, a przede wszystkim eliminowanie korzystania z wód podziemnych przez przemysł (z wyjątkiem niektórych branż, np. przemysł rolnospożywczy, farmaceutyczny).

Istotnym problemem jest funkcjonowanie licznych dzikich ujęć wody, zwłaszcza na terenach upraw sadowniczych i szklarniowych. Stąd wynika potrzeba ich inwentaryzacji i likwidacji.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak
Marian Frontczak